

Sisältö

1 JOHDANTO	2
2 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON VISIO JA TAVOITE	3
3 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	3
4 OPPILASHUOLTO ESI- JA PERUSOPETUKSESSA	4
4.1 Esiopetuksen oppilashuolto	5
4.1.1 Varhaiskasvatuksen esiopetus	5
4.1.2 Kasvun ja oppimisen tuki esiopetuksessa	6
4.1.3 Koulujen esiopetus	7
4.2 Perusopetuksen oppilashuolto	7
4.2.1 Kasvun ja oppimisen tuki perusopetuksessa	8
5 LUKION OPISKELIJAHUOLTO	9
6 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON TOIMINTAA OHJAAVAT PERIAATTEET	10
6.1 Ennaltaehkäisevä työ oppilas- ja opiskelijahuollossa	10
6.2 Yhteistyö huoltajien kanssa	10
6.4 Oppilaan ja opiskelijan kohtaaminen ja osallisuus	11
6.5 Oppilas- ja opiskelijahuollon yhteistyötahot	12
6.6 Salassapitosäädökset ja tietosuoja	13
7 OPPILAS- ja OPISKELIJAHUOLTORYHMÄN KOKOONPANO JA TEHTÄVÄT	14
7.1 Varhaiskasvatuksen esiopetuksen oppilashuoltoryhmä	14
7.2 Perusopetuksen oppilashuoltoryhmä	15
7.3 Lukion opiskelijahuoltoryhmä	15
7.4 Eri ammattiryhmien ja huoltajien tehtävät oppilas- ja opiskeluhuoltoryhmissä	16
8 NIVELVAIHEYHTEISTYÖ	19
8.1 Esi- ja alkuopetuksen nivel	19
8.2 Alakoulun ja yläkoulun nivel	20
8.3 Yläkoulusta toiselle asteelle	21
9 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN	21
10 KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ JA ASIAKIRJAT	22

LÄHTEET
LIITTEET

KANGASALAN KUNNAN OPPILASHUOLLON TOIMINTASUUNNITELMA

1 JOHDANTO

Laki perusopetuslain muuttamisesta tuli voimaan 1.1.2011. Opetushallitus on antanut uudet opetussuunnitelman perusteet, jotka opetuksen järjestäjän tulee ottaa käyttöön 1.8.2011.

Uudistuksella halutaan koota hajallaan opetustoimessa, terveydenhuollossa ja sosiaalitoimessa olevia oppilas- ja opiskelijahuoltoja koskevat tehtävät. Tavoitteena on tukea entistä paremmin ennaltaehkäisevää työtä ja edistää oppilaiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia.

Kangasalla on pitkät perinteet oppilashuoltotyöstä ja oppilashuoltotyöryhmätyöskentelystä. Uudessa lainsäädännössä tuodaan korostetusti esiin oppilashuolto perinteistä laajemmassa merkityksessä. Se on lapsen, nuoren ja opettajan ja koko yhteisön tukemista ja se kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville aikuisille ja asiasta vastaaville viranomaisille.

Kunnassa on myös lasten ja nuorten hyvinvointi ja sen edistäminen nähty tärkeänä arvona. Tämän työn tukemiseksi varhaiskasvatus, opetus, vapaa-aikapalvelut, sosiaalityö ja terveydenhuolto ovat kuuluneet vuoden 2009 alusta Kangasalla samaan hyvinvointipalvelujen toimialaan. Uudistuksella on haluttu korostaa yhteistyön merkitystä.

Kangasala on ollut mukana Opetushallituksen tukemassa Oppilas- ja opiskelijahuollon laadun ja palvelurakenteen kehittäminen 2009–2010 -hankkeessa. Hankkeen puitteissa on valmisteltu Kangasalan oppilashuollon toimintasuunnitelma sekä varhaiskasvatukseen että opetukseen. Hankkeen ohjausryhmään ovat kuuluneet sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Raija Harju, johtava ylihoitaja Sirkka Järvensivu, sosiaalijohtaja Kirsti Anttila, varhaiskasvatuksenjohtaja Anni Aalto-Ropo, sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski, hankkeen koordinaattoreina toimineet rehtorit Teuvo Ropo ja Mari Saarikko, ja sihteerinä varhaiskasvatuksen suunnittelija Niina Kettunen-Niemi.

Oppilashuollon toimintasuunnitelman laatineeseen työryhmään on kuulunut rehtori Minna-Leena Aalto (puheenjohtaja), rehtori Kirsi Arvela, erityisopettaja Hannele Aunola, koulukuraattori Outi Haapakangas, varhaiskasvatuksen suunnittelija Niina Kettunen-Niemi, rehtori Tuomo Myllö ja terveydenhoitaja Tarja Silmu.

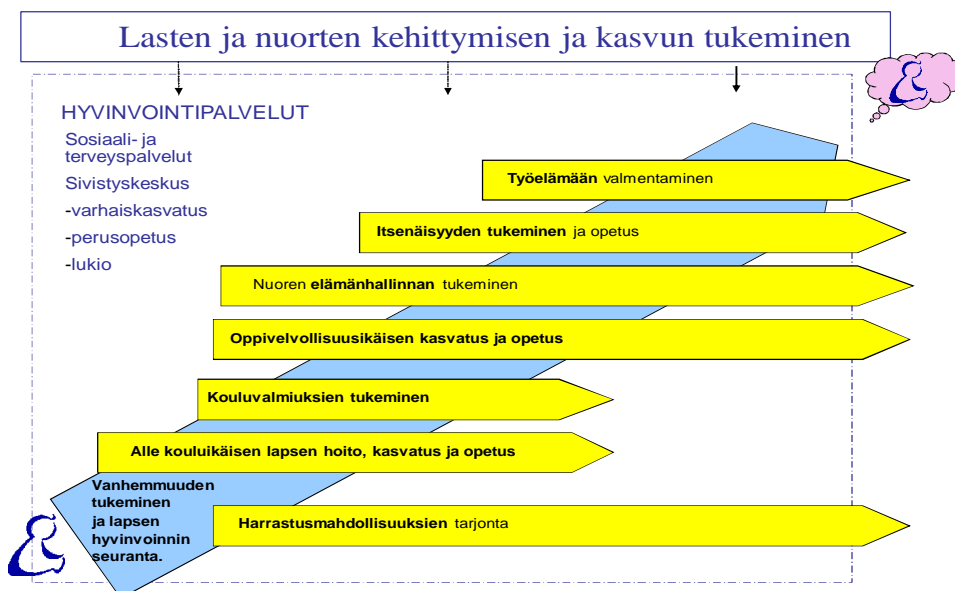
2 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON VISIO JA TAVOITE

Visio:

Ehyt oppimisen polku - yhdessä tehty

Tavoite:

Hyvinvoiva lapsi ja nuori fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallisessa oppimisympäristössä

KUVA 1. Lasten ja nuorten kehittymisen ja kasvun tukemisen polku Kangasalla

3 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Oppilas- ja opiskelijahuollolla tarkoitetaan oppilaan ja opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Siihen sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, jotka ovat kansanterveystieteissä tarkoitettu koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä lastensuojelussa tarkoitettu koulunkäynnin tukeminen.

Lapsella ja nuorella on oikeus oppilashuoltoon esiopetuksessa ja perusopetuksessa ja edelleen toisella asteella. Oppilas- ja opiskelijahuolto on lapsen, nuoren, opettajan ja koko yhteisön tukemista. Se on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä tukea.

Oppilas- ja opiskelijahuollon tavoitteena on, että lapsi ja nuori kokee päiväkodin/koulun/oppilaitoksen turvalliseksi ja viihtyisäksi työskentelyympäristöksi. Hän tuntee yhteenkuuluvuutta yhteisöönsä ja saa kannustavaa palautetta päivittäisessä arjessa sekä apua ongelmatilanteissa. Oppilas- ja opiskelijahuollon avulla seurataan ja arvioidaan koko koulu yhteisön, yksittäisten luokkien ja ryhmien hyvinvointia sekä huolehditaan siitä, että oppilaan yksilölliset kasvuun ja kehitykseen sekä terveyteen liittyvät tarpeet huomioidaan koulun arjessa.

Lapsen ja nuoren kokema hyvinvointi ja turvallisuus ovat hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Oppilashuollossa korostuu ennaltaehkäisevä työ. Kehitykseen ja oppimiseen liittyvät mahdolliset riskit ja ongelmat on tunnistettava mahdollisimman varhain ja turvattu lapselle ja nuorelle hänen tarvitsemansa tuki.

Oppilas- ja opiskelijahuoltotyö kuuluu kaikille koulu yhteisössä työskenteleville aikuisille sekä oppilashuoltopalveluista vastaaville viranomaisille. Oppilashuollollisten tukitoimien suunnittelussa korostetaan lapsen tai nuoren ja hänen huoltajansa kuulemisen tärkeyttä. Oppilas- ja opiskelijahuoltotyötä suunniteltaessa sovitaan erikseen sekä yhteisölliseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen että oppilaan tukemiseen ja hänen asioidensa käsittelyyn liittyvät periaatteet ja toimintatavat. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus sekä tietojensaantia ja salassapitoa koskevat säädökset.

4 OPPILASHUOLTO ESI- JA PERUSOPETUKSESSA

Esi- ja perusopetuksen oppilashuollon suunnitelma muodostuu kolmesta kokonaisuudesta, joissa kuvataan oppilashuollossa toteutettava yhteisöllinen ja yksilöllinen tuki sekä yhteistyö. Oppilashuollon suunnitelma sisältää:

1. Oppilashuollon yhteistyön järjestämisen periaatteet, rakenteet ja yleiset toimintaohjeet
2. Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyä ja niihin puuttumista koskevat toimintaohjeet
3. Kriisisuunnitelma äkillisten kriisien, uhka- ja vaaratilanteiden varalle

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma laaditaan kokonaisuutena ja myös oppilashuollon sekä kodin kanssa tehtävän yhteistyön osalta yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Opetussuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon kunnan muut lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta koskevat linjaukset. Turvallisuuden edistämistä ja kriisitilanteisiin varautumista koskeva ohjeistus tehdään yhteistyössä poliisin ja pelastustoimen kanssa.

Oppilashuollon suunnitelma (liite 1 ja 2) tulee laatia siten, että siinä otetaan huomioon lapsen ikä ja kehitystaso. Suunnitelmassa otetaan huomioon myös tuen tarve tilanteissa, joissa lapsen terve kasvu ja kehitys voi vaarantua. Suunnitelmassa olevien toimintaohjeiden tulee sisältää sekä hyvinvointia ja turvallisuutta edistävät sekä ongelmien ennaltaehkäisyä ja lapsen suojelua koskevat menettelytavat (Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010).

Oppilas- ja opiskelijahuoltotyöntekijöiden keskeiset vastualueet ja työtehtävät määritellään liitteessä 3.

4.1 Esiopetuksen oppilashuolto

Kangasalla esiopetusta järjestetään sekä varhaiskasvatukseen että perusopetuksen yksiköissä.

4.1.1 Varhaiskasvatuksen esiopetus

Esiopetuksen oppilashuolto on lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista, jossa korostuu arjen huolenpito, lapsen osallisuuden ja kuulemisen turvaaminen sekä kasvatuskumppanuuden varmistaminen. Sen toteuttaminen kuuluu kaikille kasvatusyhteisössä työskenteleville ja se tapahtuu yhteistyössä kotien kanssa. Oppilashuollon tavoitteena on lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä niihin liittyvien vaikeuksien varhainen tunnistaminen ja tarvittavan tuen järjestäminen kehityksen ja oppimisen edistämiseksi.

Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa oppilashuolto noudattaa varhaiskasvatuksen toimintamalleja, joilla varmistetaan lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Toimintamallit on määritelty Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa, esiopetuksen opetussuunnitelmassa, erityisopetuksen suunnitelmassa ja varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelmassa. Esiopetuksen yhteisöllinen oppilashuollon kehittäminen on päivähoiton toimintayksikön esimiehen vastuulla. Oppilashuoltoon liittyviä asioita ovat myös työn - ja vastuunjaot erilaisten ongelma- ja kriisitilanteiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi.

Esiopetuksen oppilashuolto on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä tukea. Toimintakauden alussa laaditaan yhdessä vanhempien kanssa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma, jossa sovitaan hoidon, kasvatuksen ja opetuksen yksilöllisestä toteuttamisesta. Lähtökohtana suunnitelmalle ovat lapsen vahvuudet ja kehittämisen alueet. Suunnitelmaa tarkistetaan ja arvioidaan tarvittaessa. Esiopetusryhmien tiimipalaverissa käsitellään sekä lapsen että lapsiryhmään liittyviä asioita. Näitä ovat esimerkiksi esiopetuksen oppimisympäristön muokkaaminen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseksi sekä terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esiopetus vuoden keväällä laaditaan yhdessä vanhempien kanssa esiopetuksen tiedote koulutulokkaasta. Sen tarkoituksena on siirtää tieto lapsen valmiuksista, taidoista ja oppimistyylistä koululle, jotta koulun aloitus olisi lapselle mahdollisimman hyvä kokemus.

Päivähoitoyksikön, jossa järjestetään esiopetusta, tulee kuvata yksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa yksikön oppilashuollon keskeiset tavoitteet ja periaatteet esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2010 mukaisesti.

4.1.2 Kasvun ja oppimisen tuki esiopetuksessa

Lapsen tarvitsemat tukitoimet järjestetään mahdollisimman pitkään siihen esiopetus- ja päivähoitopaikkaan, missä lapsi on hoidossa. Näihin ryhmiin tukea järjestetään varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja ryhmäavustajien avulla. Ensisijainen tukimuoto on pedagoginen kuntoutus, jossa huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet. Lapsen tarvitsema tuki aloitetaan mahdollisimman varhain. Se tarkoittaa tukea tarvitseville lapsille suunnattuja välineitä, oppimateriaalia, avustajia lapsiryhmiin tai pienennettyjä lapsiryhmiä sekä tarvittaessa kuljetuspalvelua. Kangasalan kunnassa moniammatillista varhaiskasvatuksen oppilashuollollista palvelua on saatavilla varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluina, kansanterveyslain mukaisina terveydenhuollollisina palveluina lasten neuvoloista ja psykososiaalisina perhepalveluina.

KUVA 2. Kasvun ja oppimisen tuki

Kasvun ja oppimisen yleinen tuki

Esiopetuksessa oleva lapsi voi tarvita tukea eri kehityksen osa-alueilla ja tuen tarve voi ilmetä eri tavoin eri ympäristöissä ja tilanteissa. Lapsen tuen tarve arvioidaan yhdessä lapsen vanhempien ja kasvatushenkilöstön kanssa. Arvioinnissa tarkastellaan havaintoja lapsesta ja lapsen toiminnasta erilaisissa ympäristöissä, tilanteissa ja päivittäisissä toiminnoissa. Tunnistetaan tilanteet, jotka lapsi hallitsee ja joissa hän tarvitsee tukea. Keskustelussa sovitaan varhaiskasvatuksen tukitoimien käytöstä päivittäisissä tilanteissa niin, että vanhemmille ja henkilöstölle muodostuu yhteinen käsitys. Sovitut asiat kirjataan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan.

Tehostettu tuki

Tuen tarpeen kasvaessa lapsen tulee saada tehostettua tukea. Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tulee antaa tehostettua tukea hänelle tehdyn lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman mukaisesti. Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon, jonka laativat lapsen opettaja tai opettajat yhdessä lapsen huoltajan/huoltajien ja tarvittaessa varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen esiopetusyksikön oppilashuoltoryhmässä.

Erityinen tuki

Kun oppilaalle annettu tehostettu tuki ei riitä, oppilaalle tulee antaa erityistä tukea. Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta tämän lain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus järjestetään oppilaan edun mukaisesti. Erityisen tuen tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon esiopetuksen opetushenkilöstön, oppilashuollon palveluista vastaavien sekä huoltajan näkemys lapsen kehitykseen ja oppimiseen liittyvistä riskitekijöistä. Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä esiopetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa sekä tehtävä oppilaasta pedagoginen selvitys. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Varhaiskasvatuksessa pedagogista selvitystä valmistelee erityispäivähoidon koordinaattori yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Päätöksen oppilaan siirtämisestä erityisen tuen piiriin tekee sivistyskeskuksen johtaja. Päätös sisältää oppilaan opetusryhmän, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä muut tarvittavat palvelut sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen

4.1.3 Koulujen esiopetus

Koulujen yleinen oppilashuolto ja sen suunnitelma koskee myös koulujen esikoululaisia. Oppilashuoltoryhmässä voidaan käsitellä koko esiopetusryhmän tai yksittäisen esikoululaisen hyvinvointia ja kasvun, kehityksen sekä oppimisen tukemista.

4.2 Perusopetuksen oppilashuolto

Perusopetuksen oppilashuollon tavoitteena on lapsen ja nuoren hyvinvointi fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallisessa oppimisympäristössä.

Fyysiseen hyvinvointiin vaikuttavat asianmukaiset työolot; koulujen sisäilma, riittävät työskentelytilat ja kalusto, lämpötila ja valaistus. Koulurakennuksen kunto, opetuskaluston ja -välineistön toimivuus sekä pihojen ja koulureittien turvallisuuden säännöllinen tarkastus ja valvonta ja havaittujen puutteiden korjaaminen turvaavat kouluympäristön turvallisuuden. Fyysiseen hyvinvointiin kuuluu tärkeänä osana myös kouluruokailu. Sen tehtävänä on ohjata oppilaista hyvin ruokailutottumuksiin ja tapoihin. Monipuolinen koululiikunta rohkaisee omaehtoiseen liikuntaan.

Psyykkisessä hyvinvoinnissa korostuu kouluviihtyvyys. Se pitää sisällään myönteisen oppimisilmapiirin, toimivat ihmissuhteet kouluyhteisössä, miellyttävän

opiskeluympäristön ja oppilaiden osallistumismahdollisuudet yhteisissä asioissa. Turvallisuuden tunne muodostuu selkeistä säännöistä, yhteisistä sopimuksista ja avoimesta tiedottamisesta koulun sisällä sekä kodin ja koulun välillä. Psykykkistä hyvinvointia tukevat myös suunnitelmat kiusaamis- ja väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyyn ja selvittämiseen.

Sosiaalinen hyvinvoinnin perustana ovat hyvät vuorovaikutustaidot ja sosiaaliset taidot. Koulussa näitä taitoja kehitetään toimivalla opettaja-oppilas-suhteella, koulun monipuolisilla työtavoilla, yhteisten sääntöjen noudattamisella, tilanteenmukaisilla käytöstavoilla, kaverisuhteilla ja ristiriitatilanteiden selvittämisellä. Hyvän oppimisen kannalta on myös välttämätöntä, että opetusryhmät ovat riittävän pienet.

4.2.1 Kasvun ja oppimisen tuki perusopetuksessa

Oppilashuollossa korostuu ennaltaehkäisevä työ. Esim. tuki- ja kummioppilastoiminta, kodin ja koulun välinen yhteistyö sekä yhteistyö muiden sidosryhmien kanssa (esim. iltapäivä- ja kerhotoiminta) ovat keinoja edistää välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuuria koulu yhteisössä.

Laadukas perusopetus sekä oppimisen ja kasvun tuki varmistavat kaikille tasavertaisen oppimisen mahdollisuuden. Perusopetuslaki painottaa entistä selkeämmin varhaista tukea ja ennalta ehkäisevää toimintaa sekä vahvistaa oppilaalle annettavan tuen suunnitelmallisuutta.

Yleinen tuki

Opiskelun yleinen tuki suunnataan kaikille oppilaille tasapuolisesti. Tuen muoto määräytyy yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tuen eri muodot ehkäisevät ja poistavat oppimisen esteitä sekä vähentävät oppilaiden erityisen tuen tarvetta. Yleinen tuki käsittää mm. kodin ja koulun välisen yhteistyön, opiskelun ohjauksen, tukiopetuksen, eriyttämisen, oppilashuollon ja kerhotoiminnan.

Tehostettu tuki

Mikäli yleinen tuki ei riitä, oppilaalle annetaan tehostettua tukea mahdollisimman varhain. Sen avulla tuetaan suunnitelmallisesti oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä, ja sen tehtävänä on ehkäistä ongelmien kasvamista, monimuotoistumista ja kasautumista. Tehostettu tuki on laadullisesti tai määrällisesti yleistä tukea suunnitelmallisempaa, säännöllisempää ja pidempiaikaisempaa. Käytössä voi olla useita tukimuotoja samanaikaisesti. Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään opettajien pedagogiseen arvioon perustuen koulun oppilashuoltoryhmässä. Tehostetulla tuella tarkoitetaan mm. eriyttämistä, tukiopetusta, samanaikaisopetuksen eri muotoja, osa-aikaista erityisopetusta, koulunkäyntiavustajan tukea ja muuta oppilashuoltoa. Tehostetun tuen suunnittelun ja seurannan välineenä on oppilaalle tehtävä oppimissuunnitelma.

Erityinen tuki

Erityisopetuksen ja erityisen tuen tarve perustuu oppilaan vammaisuuteen, sairauteen, kehityksessä viivästy miseen, tunne-elämän häiriöön tai muuhun niihin verrattavaan syyhyn. Erityisiä tukitoimia tarvitsevan oppilaan opetuksen järjestäminen arvioidaan kussakin yksittäisessä tapauksessa oppilashuoltoryhmässä erikseen. Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa sekä tehtävä oppilaasta pedagoginen selvitys. Erityistä tukea koskeva päätös tehdään pääsääntöisesti vasta tehostetun tuen toimenpiteiden jälkeen. Päätöksen oppilaan siirtämisestä erityisen tuen piiriin tekee sivistyskeskuksen johtaja. Päätös sisältää oppilaan opetusryhmän, mahdolliset tulkittamis- ja avustajapalvelut sekä muut tarvittavat palvelut sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen. Erityistä tukea koskevan päätöksen saaneelle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jota muutetaan oppilaan tuen tarpeen tai opetuksen sisältöjen ja tavoitteiden muuttuessa.

5 LUKION OPISKELIJAHUOLTO

Opiskelijahuollon tavoitteet vastaavat perusopetuksen oppilashuollon tavoitteita, mutta muuten lukion opiskelijahuollon sääntely poikkeaa perusopetuksen oppilashuollon sääntelystä. Opiskelijahuoltoon sisältyvät opetussuunnitelman mukainen opiskelijahuolto ja opiskelijahuollon palvelut, joita ovat lasten suojelulaissa (9 §) tarkoitettu kasvatuksen tukeminen sekä kansanterveyslaissa (14 §) tarkoitettu opiskelijaterveydenhuolto.

Opiskelijahuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä, ylläpitämistä ja niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Myös opiskelijahuollon ja kodin yhteistyö on tärkeää, siinä korostetaan nuoren kehitykseen liittyvien vaikeuksien ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista. Työskentelyn painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä ja sellaisten koulun toimintakulttuurien ja ajattelumallien luomisessa, jotka tukevat kaikkia opiskelijoita. Opiskelijahuollon asioita ovat siis sekä yksittäistä opiskelijaa koskevat että yleistä ennaltaehkäisevää toimintaa koskevat asiat, kuten opiskeluympäristö, yhteistyö ja sosiaaliset suhteet. Opiskelijahuollon korjaavaa toimintaa ovat mm. oppimisvaikeuksien kartoitus ja hoito sekä fyysisten ja psyykkisten oireiden hoito.

Opiskelijahuolto on hyvinvointityötä, joka on koko henkilökunnan vastuulla ja kuuluu kaikkien toimenkuvaan. Opiskelijahuolto määritellään lukiolaissa (opiskeluhooltosuunnitelma) ja se kuuluu lukion opetussuunnitelmaan, jossa määritellään toiminta koulu yhteisön terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi, tuen ja yhteistyön järjestämiseksi sekä toimenpiteet ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa yhteistyössä sosiaali-, terveys- ja muiden tarvittavien viranomaistahojen kanssa. Tiedotus opiskelijoille heidän käytettävissään olevista terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluista on tärkeää, samoin ohjaus hakemaan näitä etuja ja palveluita (liite 4).

Lukiokoulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että lukiolain tarkoittamalle opiskelijalle annetaan tieto hänen käytettävissään olevista terveydenhuollon ja

sosiaalihuollon palveluista ja hänet ohjataan hakeutumaan näihin palveluihin (Lukiolaki 29a §)

Opiskelijahuolto on oppilaitoksen vastuulla olevaa toimintaa sekä muuta yhteistyötä ja sitä koordinoi moniammatillinen opiskelutyöryhmä. Työryhmän toiminta on säännöllistä ja suunnitelmallista perustuen koulun opiskelijahuoltosuunnitelmaan (liite 5).

6 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON TOIMINTAA OHJAAVAT PERIAATTEET

6.1 Ennaltaehkäisevä työ oppilas- ja opiskelijahuollossa

Lapsen ja nuoren kokema hyvinvointi ja turvallisuus ovat hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Oppilashuollossa korostuu ennaltaehkäisevä työ. Kehitykseen ja oppimiseen liittyvät mahdolliset riskit ja ongelmat on tunnistettava mahdollisimman varhain ja turvattava lapselle ja nuorelle hänen tarvitsemansa tuki.

Kaikilla lapsilla ja nuorilla on oikeus hyvään lapsuuteen ja turvalliseen kasvuun, kehitykseen ja riittävään osallisuuteen. Lasten ja nuorten hyvinvoinnista huolehtiminen on aikuisten, ensisijaisesti vanhempien ja huoltajien, vastuulla. Ehkäisevällä työllä kunnan järjestämissä palveluissa, kuten päivähoitossa, koulussa, lukiossa ja yleensä oppilashuollossa, pyritään osaltaan varmistamaan, että kaikki nämä lapsen hyvän elämän edellytykset toteutuvat.

Lastensuojelulaki määrittelee, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista sekä tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin turvaamisesta. Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on kuitenkin tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin. (LSL 2 §) Päivähoitossa ja koulussa tarjottava yleinen, tehostettu ja erityinen tuki ovat lastensuojelulain mukaista ehkäisevää työtä (LSL 3a §). Ehkäisevällä lastensuojelulla tarkoitetaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä sekä lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa tai huoltajiensa ongelmien ennalta ehkäisyä.

Varhaiskasvatus ja koulu sinällään ovat perustyöllään ennaltaehkäisevän työn muotoja, sillä ne ovat kannatteleva ympäristö jokaiselle lapselle ja nuorelle. Ne tarjoavat vankat rakenteet lapsen ja nuoren arkeen aikatauluineen, sääntöineen ja rutiineineen. Selkeät rajat, ennustettavuus ja luotettavuus tuovat turvallisuuden tunnetta lapselle ja nuorelle.

Ehkäisevää työtä on toteutettava varhaiskasvatuksessa ja koulussa puuttamalla mahdollisimman varhain asioihin, tukemalla vanhempia ja huoltajia lapsen ja nuoren hoidossa ja kasvatuksessa sekä huomioimalla lapsen ja nuoren etu kaikessa toiminnassa. Toimivalla oppilashuollolla edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta.

6.2 Yhteistyö huoltajien kanssa

Opetus ja kasvatus tulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja

tukea. Oppilas elää samanaikaisesti kodin ja koulun tai päiväkodin vaikutuksen piirissä. Tämä edellyttää näiden kasvatusyhteisöjen vuorovaikutusta ja yhteistyötä lapsen ja nuoren kokonaisvaltaisen hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan lapsen tuntemusta ja auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Esiopetuksen ja koulun henkilöstöllä ja huoltajilla on yhteinen kasvatusvastuu lapsesta ja nuoresta. Vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta sekä oman lapsensa tuntemus. Opetushenkilöstö tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa osaltaan oppilaiden kasvatuksesta opetuksen aikana. Kasvatukseen liittyvän kumppanuuden tavoitteena on edistää lasten ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista sekä lisätä turvallisuutta ja hyvinvointia opetuksessa. Oppilaiden viihtyvyyden, kasvamisen ja oppimisen kannalta on tärkeää luoda luottamuksellinen yhteys opetushenkilöstön ja huoltajien kanssa.

Vastuu kodin kanssa tehtävän yhteistyön kehittämistä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan, opettajan ja lapsen oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus.

Kodin kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteet, toimintatavat, työnjako ja vastuut määritellään paikallisissa opetussuunnitelmissa. Toimintatapoja määriteltäessä otetaan huomioon kodin ja opetuksen järjestäjän yhteistyö niin koko yhteisön tasolla että yksittäistä oppilasta koskien (Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010).

6.4 Oppilaan ja opiskelijan kohtaaminen ja osallisuus

Kohtaaminen

Oppilaan ja opettajan kohtaaminen tapahtuu usein vaivihkaa, asiaa ajattelematta. Kohtaamista ei tule kuitenkaan väheksyä, sillä kuitenkin yksi ohikiitävä kohtaamishetki saattaa olla merkittävä oppilaalle ja oppilaan tilanteen kannalta. Sillä, kuka oppilaan kohtaa, ei ole loppujen lopuksi merkitystä, vaan merkityksellisyys tulee siitä, että oppilas saa kokemuksen kohtaamiseksi ja kuulluksi tulemisesta. Oppilaalle ei saa tulla asiansa kanssa sellaista tunnetta, että aikuinen ei uskalla kohdata hänen asiaansa, tai että hänen asiansa on niin vaikea, että ”tavallinen aikuinen” ei pysty sitä kuuntelemaan auttaakseen.

Kohtaaminen tapahtuu yksilö- ja ryhmätasolla läpäisten kaikki päiväkodin ja koulun arjen tilanteet. Paitsi ryhmätilanteissa luokassa, kohtaamista on myös käytävällä, pulmatilanteissa ja välitunnilla ulkona. Joskus kohtaaminen voi olla hyvinkin lyhyt tapaaminen, keskustelu tai vaikka vain katse. Filosofi Buber on todennut, että ”ihmisyys synnyn edellytys on kohdatuksi tuleminen ja toisen kohtaaminen”. Kohtaaminen on tärkeää, koska motivoituminen syntyy sosiaalisissa tilanteissa ja innostavissa vuorovaikutussuhteissa. Kohtaamisen lähtökohtia ovat tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, kannustus, johdonmukaisuus, asioiden selkeys, ennakoitavuus, kokemus hyväksytyksi tulemisesta ja ryhmän jäsenyydestä sekä vastavuoroisuus ja empatia.

Jokaiselle lapselle ja nuorelle aikuisten kanssa käyty vuorovaikutus on merkityksellistä. Aikuisen tulee aina kohdata lapsi ja nuori arvostaen häntä ihmisenä, yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Lapsi ja nuori arvioi aikuisia ja näiden luotettavuutta kohtaamisten perusteella. Aikuiset myös antavat omalla toiminnallaan mallia kanssakäymiseen muiden ihmisten kanssa. Kunnioittavasti kohdatuksi tullut lapsi ja nuori kohtaa kunnioittavasti muita. Arvostava kohtaaminen lisää oppilaan hyvinvointia.

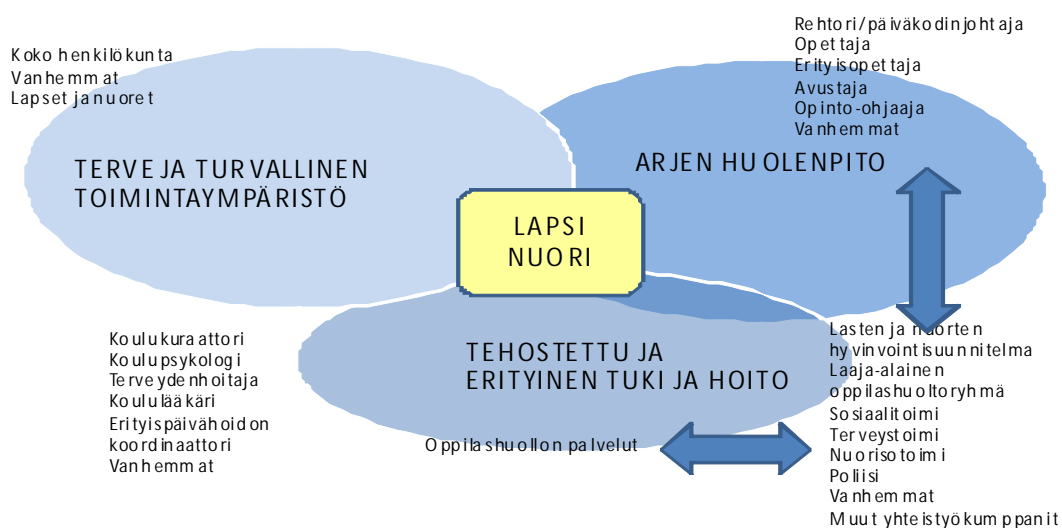
Osallisuus

Oppilaiden osallisuus on osa opetussuunnitelmaa. Se on toimintaa, jossa lapset ja nuoret asettavat tavoitteita, keskustelevat ja pohtivat eri ratkaisuja, osallistuvat päätöksentekoon ja oppivat kantamaan vastuun tekemisistään. Oppilaille on annettava mahdollisuus osallistua häntä koskeviin palavereihin kuten HOJKS.

Oppilaskuntatoiminta on toimintaa, jolla oppilaiden osallisuutta kouluissa toteutetaan. Oppilaskunnan hallituksen kautta oppilaille on mahdollisuus vaikuttaa koulunkäyntiään koskeviin asioihin sekä järjestää erilaisia oppilaille tarkoitettuja tapahtumia. Eri koulujen oppilaskunnilla voi olla myös keskinäistä yhteistyötä.

Osallisuutta voidaan lisäksi toteuttaa esimerkiksi luottamusoppilasjärjestelmänä tai järjestämällä ongelmatilanteissa vertaissovittelua. Alakouluilla on kummioppilaita, yläkoulussa tukioppilaita ja lukiossa tutor-oppilaita, joiden tehtävä on tarjota vertaistukea nuoremmille oppilaille. Peruskoulussa on myös erilaisia hankkeita ja mahdollisuuksia järjestää erilaisia kursseja liittyen oppilaiden osallisuuden ja siten hyvinvoinnin tukemiseen.

6.5 Oppilas- ja opiskelijahuollon yhteistyötahot

KUVA 3. Kangasalan oppilas- ja opiskelijahuollon yhteistyötahot

6.6 Salassapitosäädökset ja tietosuojat

Perusopetuslain 31a § 3 momentin mukaan oppilashuoltotyötä toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa tai muun laillisen edustajan kanssa. Silloin, kun oppilashuoltotyössä käsitellään yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa, asian käsittelyyn voivat osallistua vain ne oppilaan opetukseen ja oppilashuollon järjestämiseen osallistuvat, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu. Oppilaan huoltajan kirjallisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään oppilaan asian käsittelyyn voi osallistua myös muita tarvittavia tahoja. Laissa todetaan, että tällaisia henkilöitä voivat olla rehtori tai koulun johtaja, luokanvalvoja tai oppilaan opettaja, kouluterveydenhoitaja, erityisopettaja, oppilaan kanssa työskentelevä koulunkäyntiavustaja, koulupsykologi, koulukuraattori ja yläluokilla myös opinto-ohjaaja tai tarvittaessa koululääkäri ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä.

Perusopetuslain 31a § 4 momentti sanoo, että käsiteltäessä yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa oppilashuoltotyössä kirjataan asian vireillepanija, aihe, päätetyt jatkotoimenpiteet ja niiden perustelut, asian käsittelyyn osallistuneet sekä mitä tietoja ja kenelle oppilaasta on annettu. Henkilötietojen käsittelystä vastaa rekisterinpitäjänä opetuksen järjestäjä.

Perusopetuslain 40 § määrittelee henkilötietojen salassapitoa ja käsittelyä oppilashuollossa seuraavasti:

1 momentti

Opetuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet, 37 § tarkoitetut henkilöt, kouluterveydenhuollon edustajat, koulukuraattorit, koulupsykologit ja opetusharjoittelua suorittavat eivät saa sivullisille ilmaista, mitä he ovat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää oppilaiden tai tässä laissa tarkoitetun henkilöstön taikka heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta.

2 momentti

Sen estämättä, mitä 1 momentissa tai salassapitovelvollisuudesta erikseen säädetään, on oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle tämän lain mukaisesta opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

3 momentti

Oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella voidaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja pyytää myös muilta tahoilta.

4 momentti

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen järjestäjän tämän lain mukaisesti järjestämään opetukseen tai toimintaan, aikaisemman opetuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä.

Perusopetuslain 41 § määrittää tietojensaantioikeutta seuraavasti: Opetuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta oppilaan opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta, muulta sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajalta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä.

Lisäksi salassapitoa ja tietosuojaa määrittävät seuraavat asiakirjat:

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, 24 § Salassa pidettävät viranomaisten asiakirjat, 26 § Yleiset perusteet salassa pidettävän tiedon antamiseen)

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785 (1992, 13 § Potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapito, 7 § Alaikäisen potilaan asema)

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000, 17 § Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan hoidon ja huollon turvaamiseksi)

Henkilötietolaki (523/1999)

YK:n lasten oikeuksien sopimus (12 ja 13 artikla)

Perustuslaki (731/1999, 6 § Yhdenvertaisuus)

Hallintolaki (434/2003, 14 § Vajaavaltaisen puhevalta)

7 OPPILAS- ja OPISKELIJAHUOLTORYHMÄN KOKOONPANO JA TEHTÄVÄT

Oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmä käsittelee lapsen ja nuoren opetukseen ja kasvatukseen liittyviä kysymyksiä. Mahdollisista toimenpiteistä ja järjestelyistä sovitaan yhdessä huoltajan kanssa. Käsiteltäessä yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa oppilashuoltotyössä kirjataan asian vireillepanija, aihe, päätetyt jatkotoimenpiteet ja niiden perustelut, asian käsittelyyn osallistuneet sekä se, mitä tietoja ja kenelle oppilaasta on annettu. Henkilötietojen käsittelystä vastaa rekisterinpitäjänä opetuksen järjestäjä.

7.1 Varhaiskasvatuksen esiopetuksen oppilashuoltoryhmä

Päiväkodin esiopetuksen oppilashuoltoryhmän muodostavat päiväkodinjohtaja, esiopetuksesta vastaavat opettajat ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lapsiyksilöä koskevissa oppilashuollon kokouksissa voi olla läsnä ainoastaan ne henkilöt, joille lapsen opetus ja ohjaus välittömästi kuuluvat. Oppilashuoltoryhmään voidaan lisäksi kutsua myös keskeisiä yhteistyökumppaneita tarpeen mukaan. Näitä tahoja ovat esimerkiksi neuvolan terveydenhoitaja, lasta tutkivat tahot sekä lapsen tulevan koulun oppilashuoltoryhmän jäsenet.

Päiväkodeissa esiopetuksen oppilashuoltoryhmät käyvät syksyllä läpi esiopetuksen alkaessa esiopetukseen osallistuvien lasten tuen tarpeet, tarjottavan tuen ja ohjauksen kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä sekä muissa vaikeuksissa. Keväällä oppilashuoltoryhmä arvioi toimenpiteiden ja toimintansa onnistumista ja välittää tarpeellisen tiedon koulujen oppilashuoltoryhmille (esiopetuksen tiedote koulutulokkaasta). Toimintavuoden aikana oppilashuoltoryhmä kokoontuu myös tarvittaessa. Näissä tapaamisissa käsitellään esimerkiksi yksittäiseen esikoululaiseen liittyviä asioita tai esille tulleita oppilashuoltoon liittyviä kysymyksiä.

7.2 Perusopetuksen oppilashuoltoryhmä

Koulun oppilashuoltotyön järjestämisestä vastaa koulun rehtori apunaan moniammatillinen oppilashuoltoryhmä. Oppilashuoltoryhmä osallistuu koko kouluyhteisön hyvinvointia edistävään työhön ja etsii ratkaisuja tukea tarvitsevan oppilaan auttamiseksi. Koulut laativat koulukohtaisissa opetussuunnitelmissaan suunnitelman, jonka mukaan oppilashuoltoryhmän työ järjestetään. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja sen käsittelyyn voidaan ottaa asia kouluyhteisön jäsenten tai huoltajien pyynnöstä.

Oppilashuoltoryhmään kuuluvat rehtori, erityisopettaja(t), opinto-ohjaaja(t), terveydenhoitaja, tarvittaessa luokanopettaja/luokanvalvoja/aineenopettaja, mahdollisuuksien mukaan myös koulukuraattori, koulupsykologi, koululääkäri sekä koulun muut opettajat tai koulun ulkopuoliset asiantuntijat. Silloin kun oppilashuoltotyössä käsitellään yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa, asian käsittelyyn voivat osallistua vain ne oppilaan opetukseen ja oppilashuollon järjestämiseen osallistuvat, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu. Oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan kirjallisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään oppilaan asian käsittelyyn voi osallistua myös muita tarvittavia tahoja.

Oppilashuoltoryhmä tukee opettajaa henkilökohtaisten opetuksen järjestämistä koskevien suunnitelmien (HOJKS) laatimisessa ja toteuttamisessa. Rehtorin tehtävänä on valvoa niiden laatimista.

7.3 Lukion opiskelijahuoltoryhmä

Opiskelijahuoltoryhmä toimii moniammatillisena ryhmänä koordinoiden ja kehittäen koulun opiskelijahuollon toimintaa sekä edistäen yksittäisen opiskelijan ja koko kouluyhteisön hyvinvointia. Työryhmä kehittää, suunnittelee ja toteuttaa erilaisia ratkaisuja ja tukitoimenpiteitä opiskelijoiden ja kouluyhteisön tueksi.

Työryhmän tavoitteena on opiskelijoiden ongelmien ennaltaehkäiseminen, varhainen havaitseminen ja tukitoimien aloittaminen, yhteistyö vanhempien ja huoltajien kanssa, koulun henkilökunnan tukeminen työssään, kouluyhteisön myönteisen ja toimivan ilmapiirin ylläpitäminen, yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa, opiskeluhuollosta tiedottaminen ja opiskelijahuoltohenkilöstön tietojen ja taitojen kehittäminen. Opiskelijahuoltoryhmän työskentelyn tulee perustua ennen kaikkea opiskelijälähtöisyyteen sekä kouluyhteisöä että yksittäisiä opiskelijoita koskevissa asioissa.

Lukion opiskelijahuoltoryhmään kuuluvat rehtori, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, koulukuraattori ja lukukausittain vaihtuva opettajajäsen. Opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja tarvittaessa useammin.

Opiskelijahuoltoryhmä toimii yhteistyössä ryhmänohjaajien, aineenopettajien ja huoltajien kanssa opiskelijoiden asioissa. Kukin ryhmänohjaaja keskustelee ryhmänsä asioista ainakin kerran lukuvuodessa opiskeluhuoltoryhmän kanssa.

Opiskelijahuoltoryhmän koollekutsuja on rehtori tai opinto-ohjaaja. Kokousten ajankohta sovitaan etukäteen. Opiskelijahuoltoryhmän kokouksesta tehdään pöytäkirja, johon merkitään läsnäolijat, käsiteltävät oppilas-asiat (tämänhetkinen tilanne, huolet, jatkotoimenpiteet, tilanteen seuraamiskäytännöistä sopiminen), yleiset asiat ja seuraavan kokouksen ajankohdan varmentaminen.

Opiskelijahuoltoryhmään voi osallistua myös ryhmänohjaaja tarvittaessa ryhmänsä opiskelijan asioiden käsittelyn ajaksi. Ryhmään voidaan kutsua muita asiantuntijoita tarpeen mukaan. Myös huoltajalla on oikeus olla läsnä nuoren asioita käsiteltäessä. Joskus opiskelijan tai ryhmän tilanne voi vaatia koulun ulkopuolisten tahojen mukana oloa. Tällaisia tilanteita voi olla esimerkiksi nuoren lastensuojelullinen tarve, kriisitilanne koululla tai nuoren muu erityisen tuen tarve. Tällaisen tahon kuten esimerkiksi sosiaalitoimen, perheneuvolan, psykiatrisen poliklinikan henkilöstön läsnäolo voi perustua vain opiskelijan tai ja/tai huoltajan suostumukseen tai erityislain säännökseen.

7.4 Eri ammattiryhmien ja huoltajien tehtävät oppilas- ja opiskeluhuoltoryhmissä

Rehtori

Koulun rehtori tai hänen määräämänsä viranhaltija vastaa oppilashuoltotyön johtamisesta ja oppilashuoltoryhmän toimintojen koordinoinnista.

- toimii ryhmän koollekutsujana
- vastaa oppilashuoltoryhmän toimintasuunnitelman laatimisesta, toiminnan toteutumisesta ja seurannasta
- valmistelee käsiteltävät asiat tai delegoi asioiden valmistelun valtuuttamalleen henkilölle
- vastaa oppilashuoltoryhmän käsittelemien asioiden tiedottamisesta
- vastaa oppilashuoltoryhmän sisäisestä tehtävänjaosta, nimeää tarvittaessa vastuuhenkilön asioiden käsittelyyn
- huolehtii, että koulun suunnitelmat: turvallisuus-, kriisi-, kiusaamis-, päihde- ja oppilashuoltosuunnitelmat ovat ajan tasalla

Päiväkodinjohtaja

- kutsuu päiväkodin esiopetuksen oppilashuoltoryhmän koolle ja osallistuu oppilashuoltoryhmän toimintaan
- valmistelee käsiteltävät asiat yhdessä yksikkönsä esiopetusryhmän/ryhmien päiväkodinopettajien kanssa
- huolehtii, että hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat ja toimintaohjeistukset ovat ajan tasalla
- vastaa yhteisöllisestä oppilashuollon kehittämisestä toimintayksikössään

Koulupsykologi/perheneuvolan psykologi

Työn tavoitteena on tukea oppilaiden oppimista ja hyvinvointia ammattitaitoisen psykologisen arvioinnin, konsultaation ja neuvonnan avulla. Koulupsykologin työ sisältää oppilaan oppimisvaikeuksien arviointia neuvottelujen ja psykologisten tutkimusmenetelmien avulla. Tutkimuksiin hakeudutaan opettajan ja erityisopettajan lähetteellä. Yläkoulujen psykologin työtä on myös lievien mielialaan ja jaksamiseen liittyvien pulmien työstäminen, näiden palvelujen piiriin oppilaat ohjautuvat pääsääntöisesti oppilashuoltoryhmän kautta.

- toimia yhteistyössä oppilaan, kotien, kouluyhteisön ja muiden viranomaisten kanssa tavoitteena oppilaan terveen kasvun, kehityksen ja oppimisen edesauttaminen
- tuoda esille lapsen ja nuoren kehitykseen ja oppimiseen kuuluvia näkökulmia
- arvioida jatkotutkimuksen ja -hoidon tarvetta, esim. perheneuvolan, neuropsykologisen tutkimuksen ja/tai kuntoutuksen ja psykiatristen palveluiden suhteen
- toimia oman ammattialansa edustajana moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä, jossa osaltaan edesauttaa hyvien ja toimivien oppilashuoltokäytänteiden kehittämistä ja käyttöönottoa
- mahdollisuuksien mukaan osallistua omalla asiantuntemuksellaan koulun oppimisympäristön sekä kasvatustyön kehittämiseen
- antaa mahdollisuuksien mukaan konsultaatiota opettajille oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa
- edesauttaa nivelvaiheissa oppilaan koulunkäynnin sujuvuutta ja tukitoimien jatkuvuutta, mm. esikoululaisten oppimisvalmiuksien arvioinnilla

Koulukuraattori

Koulukuraattori on koulun sosiaalityöntekijä.

- antaa tarvittaessa oppilaalle keskusteluapua sekä ohjausta ja neuvontaa
- osallistuu sosiaalityön asiantuntijana kouluyhteisön toiminnan sekä opetus- ja kasvatustyön suunnitteluun ja kehittämiseen
- toimii yhteistyössä oppilaan verkoston kanssa (huoltajat, opettajat, viranomaiset ja muut yhteistyötahot)
- ohjaa tarvittaessa oppilasta ja hänen perhettään tukitoimien piiriin
- tarjoaa mahdollisuuksien mukaan psykososiaalista tukea ryhmämuotoisena toimintana
- antaa konsultaatiotukea opettajille ja muille kouluyhteisön toimijoille

Terveydenhoitaja

Esiopetus

Neuvolan terveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa oppilashuoltoryhmän kokouksiin.

- toimii terveydenhuollon edustajana ja asiantuntijana
- tuo terveyden edistämisen näkökulmaa lähinnä liittyen yksilön terveyteen

Peruskoulu ja lukiot

Terveystenhoitaja osallistuu säännöllisesti oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmien toimintaan.

- toimii terveydenhuollon edustajana ja asiantuntijana
- tuo esille terveyden edistämisen näkökulmaa sekä yksilöiden että kouluyhteisön tasolla
- ilmaisee huomionsa kouluyhteisön ja yksilöiden terveyteen sekä hyvinvointiin liittyvistä seikoista
- tuo tarvittaessa oppilashuoltoryhmän käsiteltäväksi kouluyhteisön tai yksilöiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita
- vastaa omalta osaltaan oppilashuoltoryhmässä sovituista jatkotoimenpiteistä koko yhteisön tai yksilöiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyen

Koululääkäri

Koululääkäri osallistuu tarvittaessa oppilashuoltoryhmän kokouksiin.

- toimii kouluterveydenhuollon lääketieteellisenä asiantuntijana
- vastaa omalta osaltaan oppilashuoltoryhmässä sovituista jatkotoimista koko yhteisön tai yksilöiden terveyteen tai hyvinvointiin liittyen

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

- osallistuu oppilashuoltoryhmään
- arvioi esiopetukseen osallistuvien lasten tehostetun ja erityisen tuen tarpeen ja suunnittelee tarvittavia tukitoimia
- kehittää asiantuntijana esiopetusta antavien päiväkodinopettajien taitoja arvioida lasten tuen tarve
- järjestää esiopetuksessa oleville lapsille ja hänen perheelleen tarvittaessa tukitoimia
- tarjoaa kriisitilanteissa neuvontaa sekä ohjausta lapsille ja koko esiopetuksen yhteisölle

Erityisluokanopettaja ja laaja-alainen erityisopettaja

- osallistuu oppilashuoltoryhmään
- toimii erityisopetuksen pedagogisena asiantuntijana ja kehittää koulunsa joustavasti toimivia opetusjärjestelyjä sekä yleisiä että tarvittavia erityisiä tukitoimia
- valmistelee oppilashuoltoryhmän käsittelyyn tulevia asioita

Opettaja

Opettajan tehtävänä on esi- ja perusopetuksen oppilashuoltoryhmissä:

- kertoo luokistaan/esiopetusryhmästään vuosittain oppilashuoltoryhmien kokouksissa
- vie akuuteissa tapauksissa huolen käsiteltäväksi oppilashuoltoryhmän kokoukseen

- osallistuu kutsuttaessa asiantuntijana oppilashuoltoryhmän kokouksiin

Opettajan/ryhmänohjaajan tehtävänä on lukion opiskelijahuoltoryhmässä:

- osallistuu kutsuttaessa kokouksiin asiantuntijana opiskelijoihin liittyvissä asioissa
- vie opiskelijahuoltoryhmän käsiteltäväksi ongelmalliseksi kokemiaan opiskelijoihin liittyviä asioita

Opinto-ohjaaja

- osallistuu tarvittaessa oppilashuoltoryhmään
- tuo ohjauksen asiantuntijana esille näkemyksiään siitä, miten edistää nuoren opiskelua ja opiskelutaitojen kehittymistä sekä urasuunnittelua
- tukee opiskelijan ammatilliseen kehittymiseen liittyviä valintoja ja prosesseja sekä työelämään liittyviä näkemyksiä

Koulunkäyntiavustaja, ryhmäavustaja, henkilökohtainen avustaja

- osallistuu pyydettyä oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmän kokoukseen

Huoltajat

- huoltajalla on ensisijainen kasvatusvastuu lapsesta/nuoresta
- huoltaja osallistuu tarvittaessa oman lapsensa asioiden käsittelyyn oppilashuoltoryhmässä
- roolina on olla asiantuntijana oman lapsensa koulunkäyntiin/opiskeluun liittyvien asioiden selvittelyssä sekä tukitoimenpiteiden suunnittelussa.

8 NIVELVAIHEYHTEISTYÖ

8.1 Esi- ja alkuopetuksen nivel

Esikoulusta ensimmäiselle luokalle siirtyvää oppilasta koskevien tietojen vaihtaminen asiantuntijoiden välillä on ensiarvoisen tärkeää. Erityisesti sellaisten lasten kohdalla, joilla on tehostetun tai erityisen tuen tarvetta, se turvaa lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioinnin, olemassa olevien tukitoimien jatkuvuuden ja mahdollistaa riittävän varhaisten tukitoimien järjestämisen koulussa. Kangasalla tiedonsiirto toimii neuvolan terveydenhoitajan, esikoulun opettajien, varhaiskasvatuksen erityisopettajien, koulun alkuopettajien ja koulun erityisopettajien välillä.

Koulun aloittamista edeltävänä keväänä esikoulun opettajat keskustelevat yhdessä koulutulokkaan huoltajien kanssa lapsen kouluvalmiuksista ja täyttävät yhdessä Esiopetuksen tiedote koulutulokkaasta -lomakkeen, joka toimitetaan koululle lapsen mahdolliselle tulevalle opettajalle. Esiopetuksen tiedote koulutulokkaasta antaa opettajalle tärkeää tietoa lapsen vahvuuksista ja kehitysvaiheesta. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien vastuulla on ryhmäkouluvalmiustestien järjestäminen esiopetuksessa. Esikoulun opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa suosittelevat myös tarvittaessa perheneuvolan yksilöllisiin kouluvalmiustesteihin osallistumista ja

koululykkäyksen anomista. Lomaketietojen vaihtamisen lisäksi keväällä pidetään esiopetuksen oppilashuollon yhteistyöpalaveri, jossa käydään keskustellen läpi kaikki koulunsa aloittavat lapset ja heidän erityistarpeensa. Usein on tarpeen vaihtaa tietoja myös puheterapeuttien, varhaiskasvatuksen erityisopettajan, psykologien yms. asiantuntijatahojen kanssa. Erityistä tukea tarvitsevan koulutulokkaan kevään viimeiseen erityispäivähoitosuunnitelma-palaveriin (ns. e-vasu) kutsutaankin koulusta tuleva opettaja tai erityisopettaja. Näiden tapaamisten pohjalta arvioidaan tarvitseeko lapsi tehostettua tai erityistä tukea koulussa.

Jos perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta perusopetuslaissa säädettyä aikaisemmin ja kestää 11 vuotta. Esiopetus voi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettavassa erityisopetuksessa kestää yhden tai kaksi vuotta. Tarkoitus on vahvistaa lapsen valmiuksia niin, että hän selviytyisi opiskelustaan perusopetuksessa mahdollisimman hyvin (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010).

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten opetus voidaan järjestää vaihtoehtoisesti seuraavilla tavoilla:

- Lapsi aloittaa oppivelvollisuutta edeltävässä esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää viisi vuotta, jatkaa toisen vuoden oppivelvollisuuden suorittamiseen kuuluvassa esiopetuksessa ja aloittaa tämän jälkeen perusopetuksen.
 - Lapsi aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta ja opiskelee esiopetuksessa yhden vuoden, minkä jälkeen hän aloittaa perusopetuksen.
 - Lapsi aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta ja opiskelee esiopetuksessa kaksi vuotta. Tällöin perusopetuksen alkamista lykätään vuodella ja lapsi aloittaa perusopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää 8 vuotta.
- Tästä on tehtävä hallintopäätös.
(Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010).

Esikoululaiset saavat kouluun ilmoittautuessaan kutsun koulutulokkaiden tutustumispäivään, joka pidetään koululla kevään aikana. Lapsia ohjaavat luokanopettajat ja erityisopettaja. Näin lapset tutustuvat jo ennakolta kouluun ja mahdollisesti tuleviin opettajiinsa, ja opettajat saavat ennakkokäsitystä ikäluokasta.

8.2 Alakoulun ja yläkoulun nivel

Lähtävä alakoulu ja vastaanottava yläkoulu pitävät keväällä yhdessä koulupalaverin, jossa ovat mukana luokanopettaja, opinto-ohjaaja ja erityisopettajat. Huoltajille on myös tiedotettava tietojen siirtymisestä yläkouluun. Yläkouluun siirryttäessä otetaan tiedonsiirtolomake käyttöön niille oppilaille, joiden kohdalla on tehostettuun tai erityiseen tukeen liittyvää tiedotettavaa. Jos oppilaalla on HOJKS, pidetään yhteinen palaveri jo keväällä. Palaverissa ovat läsnä huoltajat, oppilas, luokanopettaja, erityisopettajat sekä mahdollisesti tuleva luokanvalvoja. Jos oppilaalla on oppimissuunnitelma, on huolehdittava siitä, että tiedot siirtyvät yläkouluun. Nivelvaiheessa on kaikista oppilaista pidettävä huolta, mutta erityisesti on kiinnitettävä huomiota oppilaisiin, joilla on erityisiä vaikeuksia koulunkäynnissään.

Yläkoulu järjestää keväällä tutustumispäivän 6. luokkalaisille sekä vanhempainillan huoltajille.

8.3 Yläkoulusta toiselle asteelle

Yläkoulusta toiselle asteelle siirryttäessä otetaan käyttöön tiedonsiirtolomake, jossa tiedot oppilaan erityistarpeista siirtyvät jatko-opintopaikkaan. Jos huoltajalta ja oppilaalta saadaan lupa, järjestetään neuvottelu oppilaan asioista uudessa koulussa.

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa lasten ja nuorten terveystiedot siirtyvät kunnan sisällä automaattisesti sähköisen tietojärjestelmän kautta seuraavalle asteelle. Muualta muuttaneiden terveystiedot tilataan asianomaisen tai huoltajan kirjallisella luvalla koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon.

9 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLLON ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Koko kunnan oppilas- ja opiskelijahuoltotyötä koordinoidaan, kehitetään ja arvioidaan moniammatillisessa, muutaman kerran vuodessa kokoontuvassa, laaja-alaisessa lasten ja nuorten oppilashuoltoryhmässä (työryhmä esittää ryhmän perustamista 1.8.2011 alkaen). Ryhmässä tulisi olla kaikkien oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmien, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä nuorisotoimen edustus. Ryhmän kokoonkutsujana on sivistystoimenjohtaja. Laaja-alaisen oppilashuoltoryhmän tavoitteena on käydä läpi muutokset toimijoissa sekä tehdä tarpeelliset toimintatapamuutokset ja strategiapainotukset poikkihallinnollisesti. Lisäksi työryhmä, yhdessä viranomaisten, kuten poliisi ja pelastustoimi, kanssa sopii yhteistyön yleisistä periaatteista ja rakenteista, käytännön toiminnan järjestämisestä, keskinäisestä työnjaosta ja vastuista. Laaja-alainen työryhmä vastaa joko itse tai nimeää vastuuhenkilöt kunnan oppilas- ja opiskelijahuollon toimintasuunnitelman päivittämiseksi. Yhteistyötä Kangasalla ohjaa Kangasalan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009 - 2012.

Oppilas- ja opiskelijahuoltotyön koulukohtaisten suunnitelmien arvioinnista ja päivittämisestä vastaa vuosittain koulun sisäinen moniammatillinen oppilashuoltoryhmä. Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa esiopetusta antavan yksikön suunnitelmien arvioinnista ja päivittämisestä vastaa ko. yksikön oppilashuoltoryhmä.

Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon arvioinnissa voidaan käyttää seuraavia kyselyitä ja tilastoja arvioinnin välineenä:

- Asiakastyytyväisyyskyselyt (huoltajat, oppilaat)
- Kouluviihtyvyysskyselyt
- Kiusaamiskyselyt
- Työhyvinvointikyselyt
- Kouluterveyskyselyt
- Opiskelijakyselyt lukiossa
- Tiedot oppilas- ja opiskelijahuoltotyöryhmien tekemistä lastensuojeluilmoitusten määristä vuosittain
- Tiedot oppilaiden hakeutumisesta toisen asteen opintoihin
- Tiedot opintojen keskeytymisestä toisella asteella

Toimintaa suunnataan arviointien ja kyselyiden viitoittamaan suuntaan.

10 KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ JA ASIAKIRJAT

LAINSÄÄDÄNTÖ

Lainsäädäntö säätelee kasvatus- ja opetustyötä, koulutusta ja sen toteutumisen edellytyksiä, tavoitteita ja sisältöjä, koulutuksen järjestämismuotoja sekä oppilaiden ja opiskelijoiden oikeuksia ja velvollisuuksia.

Esi- ja perusopetuksen oppilashuolto

Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltoa säätelee Perusopetuslaki 628/1998, 31a § sekä Perusopetuslain muutossäädös 642/2010, joka astuu voimaan 1.1.2011. Muutossäädöksen oppilashuoltoa ja tietosuojaa koskevia pykäläiä sovelletaan kuitenkin jo 1.8.2010 lukien (31a §, 40 § ja 41 §).

31a § Oppilashuolto

1 momentti:

Oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava oppilashuolto. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa

31a § Oppilashuolto (uusi momentti)

2 momentti:

Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollonpalvelut, jotka ovat kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitettu kouluterveydenhuolto sekä lastensuojelulaissa (417/2007) tarkoitettu koulunkäynnin tukeminen

Kansanterveyslaki 14 §:

"Kansanterveystyöhön kuuluvina tehtävinä kunnan tulee:

...ylläpitää kouluterveydenhuoltoa, johon sisältyy kunnassa sijaitsevien perusopetusta antavien koulujen ja oppilaitosten kouluyhteisön terveellisuuden ja turvallisuuden valvonta ja edistäminen yhteistyössä henkilökunnan työterveyshuollon kanssa, oppilaan terveyden seuraaminen ja edistäminen suun terveydenhuolto mukaan lukien, yhteistyö muun oppilashuolto- ja opetushenkilöstön kanssa sekä terveydentilan toteamista varten tarpeellinen erikoistutkimus; oppilaan terveyden seuraamiseen ja edistämiseen kuuluvien neuvonnan ja tarkastusten sisällöstä ja määrästä sekä terveydentilan toteamista varten tarpeellisesta erikoistutkimuksesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella; "

Lastensuojelulaki 9 §:

Tuki koulunkäyntiin

"Kunnan tulee järjestää koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluita, jotka antavat kunnan perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettun esi-, perus- ja lisäopetuksen sekä valmistavan opetuksen oppilaille riittävän tuen ja ohjauksen koulunkäyntiin ja oppilaiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Palveluilla tulee edistää myös koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämistä."

31a § Oppilashuolto**5 momentti**

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jonka käyttäytyminen on aiheuttanut jäljempänä 36 §:n 1 momentissa tarkoitetun kurinpitorangaistuksen tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi 36 §:n 2 tai 3 momentin nojalla, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 §:n2 ja 3 momentin tarkoittamien toimenpiteiden jälkeen

Lukion opiskelijahuolto

Lukiolaki 629/1998

29a § Opiskelijahuolto

Opiskelijahuollolla tarkoitetaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että 29 §:n 2 momentissa tarkoitetulle opiskelijalle annetaan tieto hänen käytettävissään olevista terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluista ja hänet ohjataan hakeutumaan näihin palveluihin.

ESI- JA PERUSOPETUS

Perusopetuslaki 628/1998, 31a §

Perusopetuslain muutossäädös 642/2010

LUKIO

Lukiolaki 629/1998, 29a §

SEKÄ LISÄKSI

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812

Kansanterveyslaki ja-asetus, 1972

Kansanterveyslaki 626/2007, 14 §

Lastensuojelulaki 417/2007

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 159/2007, 10 §, 13 §

Henkilötietolaki 523/1999 1, 3, 5, 6, 11 §

Perustuslain yksityiselämää koskeva säännös, 2luku 10§

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstöstä 559/1994

Arkistolaki 831/1994

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999

Sähköisen viestinnän tietosuojalaki 516/2004

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista 298/2009

Kouluterveydenhuollon opas, Stakes 2002

Opiskeluterveydenhuollon opas, Stakes 2006

Kouluterveydenhuollon laatusuositus, Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2004

Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta, 2009

Neuvolatoiminta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä ehkäisevä suun terveydenhuolto, Asetuksen perustelut ja soveltamisohjeet, Sosiaali- ja terveysministeriö 2009

ASIAKIRJAT

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet

Opetushallitus saattaa valmistelemansa opetussuunnitelman perusteet lain mukaisiksi niin, että ne voidaan ottaa käyttöön 1.1.2011 ja viimeistään 1.8.2011.

Oppilashuollon tavoitteet ja keskeiset periaatteet määritellään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Ydinkysymyksiltään ne ovat yhtenevät esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Ne muodostavat yhdessä varhaiskasvatuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa jatkumon lasten ja nuorten oppimisen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukemisessa.

Paikallinen opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma tulee oppilashuollon sekä kodin ja koulun yhteistyön osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Opetussuunnitelman laatimisessa tehdään yhteistyötä myös muiden tarpeellisten viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Opetussuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon kunnan muut lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta koskevat linjaukset.

Suunnitelmassa olevien toimintaohjeiden tulee sisältää sekä hyvinvointia ja turvallisuutta edistävät, ongelmien ennaltaehkäisyä että lapsen tai nuoren suojelua koskevat menettelytavat.

Suunnitelmassa kuvataan ohjeiden päivittäminen, niiden toteutumisen seuranta sekä seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi. Suunnitelman tulee sisältää myös kuvaus siitä, miten oppilaat, huoltajat ja koulun henkilöstö ja muut yhteistyökumppanit perehdytetään ohjeisiin.

OPETUSSUUNNITELMIEN VALTAKUNNALLISET PERUSTEET

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2000, muutos 2003, uusi voimaan 1.1.2011

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004 (uusi voimaan 1.1.2011)

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003

MUUT SUUNNITELMAT

Kangasalan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009–2012

Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2010

Kangasalan kunnan esiopetussuunnitelma 2011

Kangasalan perusopetuksen 1-9 luokkien kuntakohtainen opetussuunnitelma 2011

Kangasalan lukio-opetuksen kuntakohtainen opetussuunnitelma 2004

Koulukohtaiset opetussuunnitelmat

LÄHTEET

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010
Kangasalan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009–2012
Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2010
Kangasalan kunnan varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelma 2010
Kangasalan kunnan esiopetussuunnitelma 2011
Kangasalan perusopetuksen 1-9 luokkien kuntakohtainen opetussuunnitelma 2011
Kangasalan kunnan erityispäivähoidon suunnitelma 2011
Kangasalan kunnan erityisopetuksen suunnitelma 2011
Kangasalan lukio-opetuksen kuntakohtainen opetussuunnitelma 2004

LIITTEET

Liite 1

Paikalliseen esiopetuksen opetussuunnitelmaan sisältyvässä oppilashuollon-suunnitelmassa/oppilashuollon käsikirjassa tulee kuvata

1. Oppilashuollon yhteistyön järjestämisen yleiset periaatteet ja rakenteet sekä yleiset toimintaohjeet.

Toimintaohjeissa kuvataan oppilashuollollinen tuki sekä tarvittaessa yhteistyö lastensuojeluviranomaisten tai poliisin kanssa tilanteissa, joissa lapsen tai nuoren kasvu ja kehitys voi kasvuympäristössä olevien tekijöiden vuoksi vaarantua.

- esiopetuksen oppilashuollon palveluiden järjestämistapa kunnassa sekä keskinäinen työn- ja vastuunjako
- terveyden ja turvallisuuden edistäminen
- oppilashuollon yhteisöllinen toiminta ja tuki sekä osallisuuden vahvistaminen
- yhteistyö kodin, esiopetuksen, oppilashuollon palvelujen asiantuntijoiden, muiden asiantuntijoiden ja paikallisten tukiverkoston kanssa
- oppilashuollollinen tuki esiopetuksessa sekä lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun ja kehityksen tukemisessa
- oppilashuollon tuki tehostetun ja erityisen tuen tarpeessa olevan sekä joustavassa perusopetuksessa olevan lapsen tukemisessa
- lapsen terveyden- ja sairauden hoitoon tarvittavan tuen ja seurannan järjestäminen
- tapaturmien ehkäiseminen ja ensiapu
- tuki kehitykseen tai elämäntilanteisiin liittyvissä erilaisissa vaikeuksissa, esim. perheväkivalta, päihde- tai mielenterveysongelmat perheessä
- esiopetuksen ruokailun järjestäminen
- oppilashuollon yhteistyö esiopetuksen nivel- ja siirtymävaiheissa sekä yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa lapsen ollessa päivähoidossa
- esiopetuksen kuljetusten odotusaikoja ja koulumatkakuljetuksien turvallisuutta koskevat ohjeet
- esiopetuksen henkilöstön, lasten, huoltajien ja yhteistyökumppanien perehdyttäminen ohjeisiin
- ohjeiden päivittäminen, niiden toteuttamisen seuranta sekä seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi

2. Toimintaohjeet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi

Toimintaohjeita laadittaessa otetaan huomioon sekä lasten keskinäiset että lasten ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet.

- kiusaamisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

- toimintaohjeissa kuvataan asian käsittely yksilö-, ryhmä-, ja koko yhteisön tasolla, lapsen yksilöllinen tuki, tarvittava hoito ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että teon kohteena olevan osalta
- yhteydenottotavat kotiin ja yhteistyö huoltajien kanssa
- yhteistyö viranomaisten kanssa
- esiopetuksen henkilöstön, lasten ja huoltajien sekä yhteistyökumppanien perehdyttäminen ohjeisiin
- ohjeiden päivittäminen, niiden toteutumisen seuranta sekä seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi

3. Kriisisuunnitelma äkillisten kriisien ja uhka- ja vaaratilanteiden ja muiden varalta

Kriisisuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon uhka- ja vaaratilanteita sekä kriisitilanteita koskevat ohjeistukset yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Suunnitelmassa tulee kuvata:

- kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen toimintaohjeista tiedottaminen, niihin perehdyttäminen ja valmiuksien harjoittelu
- pelastussuunnitelman ja muiden turvallisuusohjeiden yhteensovittaminen
- toimintaohjeet kriisitilanteissa
- johtamisen, sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet äkillisissä kriiseissä
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen
- yhteistyö kriisitilanteisiin varauduttaessa sekä kriisitilanteissa

Liite 2

Paikalliseen perusopetuksen opetussuunnitelmaan sisältyvässä oppilashuollon suunnitelmassa/ oppilashuollon käsikirjassa tulee kuvata

1 Oppilashuollon yhteistyön järjestämisen yleiset periaatteet ja rakenteet sekä yleiset toimintaohjeet.

Toimintaohjeissa kuvataan oppilashuollollinen tuki sekä tarvittaessa yhteistyö lastensuojeluviranomaisten tai poliisin kanssa tilanteissa, joissa lapsen tai nuoren kasvu ja kehitys voi kasvuympäristössä olevien tekijöiden vuoksi vaarantua.

- oppilashuollon palveluiden järjestämistapa kunnassa sekä keskinäinen työn- ja vastuunjako
- terveyden ja turvallisuuden edistäminen, seuranta ja arviointi kouluyhteisössä
- oppilashuollon yhteisöllinen toiminta ja tuki sekä osallisuuden vahvistaminen
- yhteistyö kodin, koulun, oppilashuollon palvelujen asiantuntijoiden, muiden asiantuntijoiden ja paikallisten tukiverkoston kanssa
- oppilashuollollinen tuki koulunkäynnissä sekä lapsen ja nuoren fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun ja kehityksen tukemisessa
- oppilashuollon tuki tehostetun ja erityisen tuen tarpeessa olevan sekä joustavassa perusopetuksessa olevan oppilaan tukemisessa
- oppilashuollon tuki kehitykseen ja mielenterveyteen liittyvissä vaikeuksissa
- tuki elämäntilanteisiin liittyvissä erilaisissa vaikeuksissa esim. perheväkivalta, päihde- tai mielenterveysongelmat perheessä
- kurinpitotilanteissa toimiminen ja oppilashuollollinen tuki kurinpitorangeaistuksen yhteydessä tai silloin kun opetukseen osallistuminen on eväty
- oppilashuollon yhteistyö koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa
- yhteistyö oppilaan ohjauksessa sekä jatko-opintojen suunnittelussa
- oppilaan terveyden- tai sairauden hoitoon tarvittavan tuen ja seurannan järjestäminen
- tapaturmien ehkäiseminen ja ensiapu
- poissaolojen seuraaminen ja niistä ilmoittaminen
- tupakoinnin, alkoholin ja päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- kouluruokailun ja mahdollisten välipalojen järjestäminen
- koulumatkakuljetusten odotusaikoja ja koulumatkakuljetuksien turvallisuutta koskevat ohjeet

2 Toimintaohjeet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi

Toimintaohjeita laadittaessa otetaan huomioon sekä oppilaiden keskinäiset että oppilaan ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet.

- kiusaamisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- asian käsittely yksilö-, ryhmä-, ja koko yhteisön tasolla, oppilaan yksilöllinen tuki, tarvittava hoito ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että teon kohteena olevan osalta

- yhteydenottotavat kotiin ja yhteistyö huoltajien kanssa
- yhteistyö viranomaisten kanssa
- toimintaohjeista tiedottaminen ja koulu yhteisön henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien sekä yhteistyökumppanien perehdyttäminen ohjeisiin
- ohjeiden päivittäminen, niiden toteutumisen seuranta sekä seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi

3 Kriisisuunnitelma äkillisten kriisien ja uhka- ja vaaratilanteiden ja muiden varalta

Kriisisuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon uhka- ja vaaratilanteita sekä kriisitilanteita koskevat ohjeistukset yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Suunnitelmassa tulee kuvata:

- kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen
- yhteistyö ja keskinäinen työn- ja vastuunjako kriisitilanteisiin varauduttaessa sekä kriisitilanteissa
- pelastussuunnitelman ja muiden turvallisuusohjeiden yhteensovittaminen
- toimintaohjeet erilaisissa äkillisissä kriisitilanteissa
- johtamisen, sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet äkillisissä kriiseissä
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen
- kriisisuunnitelmasta tiedottaminen, siihen perehdyttäminen ja toimintavalmiuksien harjoittelu
- kriisisuunnitelman päivitys ja arviointi

Liite 3

Oppilas- ja opiskelijahuoltotyöntekijöiden keskeiset vastualueet ja tehtävät:

Sivistystoimenjohtaja

- tekee erityisen tuen päätökset
- tekee päätöksen pidennetystä oppivelvollisuudesta
- tekee päätöksen koulunkäynnin aloituksen lykkäämisestä
- laaja-alaisen lasten ja nuorten oppilashuoltoryhmän kokoonkutsuja

Rehtori/päiväkodinjohtaja

- vastaa yhteydenpidosta oppilashuollon eri osapuolten kanssa
- tukee opettajia oppilashuollollisissa kysymyksissä
- huolehtii oppilashuoltotyön seurannasta ja arvioinnista yhdessä oppilashuoltoryhmän kanssa
- vastaa koulun toiminnasta oppilashuollollisissa kysymyksissä
- vastaa äkillisissä kriisi-, onnettomuus- ja kuolemantapauksissa oppilashuollollisten toimenpiteiden välittömästä käynnistämisestä (esim. kriisiryhmän koollekutsuminen)
- valmistelee hallinnollista päätöstä vaativat tukitoimenpiteet, esimerkiksi erityisen tuen päätökset, yhdessä luokanopettajan / aineenopettajan / luokanvalvojan ja erityisopettajan kanssa
- valmistelee opetuksen erityiset järjestelyt (POL § 18) sitä tarvitseville oppilaille
- priorisoi resurssien käyttöä
- toimeenpanee oppilashuoltoryhmässä sovitut menettelyt

Rehtoreiden tehtävänä lisäksi:

- rehtoreista edustus laaja-alaisessa lasten ja nuorten oppilashuoltoryhmässä
- päättää luokan kertaamisesta yhdessä luokanopettajan ja erityisopettajan kanssa
- järjestää oppilashuollon palvelut kurinpidollisen rangaistuksen saaneelle oppilaalle (POL 36 §)

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja/erityisopettaja

- kartoittaa oppilaan tilannetta yhteistyössä luokanopettajan, vanhempien ja rehtorin/päivähoitoyksikön esimiehen kanssa
- etsii ja kokeilee erilaisia keinoja, menetelmiä ja ratkaisuja oppilaan auttamiseksi yhdessä luokanopettajan, ohjaajien ja vanhempien kanssa
- antaa yksilö-, pienryhmä- tai luokkamuotoista erityisopetusta
- päättää luokan kertaamisesta yhdessä rehtorin ja luokanopettajan/luokanvalvojan kanssa
- valmistelee tukitoimenpiteet, esimerkiksi tehostetun ja erityisen tuen, yhdessä esiopetuksen opettaja/luokanopettajan/aineenopettajan/luokanvalvojan ja rehtorin kanssa
- osallistuu oppimissuunnitelman ja HOJKS:n laatimiseen
- jos koulun sisäiset keinot eivätkä kodin tukitoimet riitä, ohjaa lapsen asian oppilashuoltotyöryhmään tai suoraan jollekin ryhmän työntekijälle ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan
- osallistuu koulun oppilashuoltoryhmään
- seuraa luokkien ryhmädynamiikkaa yhdessä muiden opettajien kanssa
- osallistuu tiedonsiirtoon esiopetuksen/koulun nivelvaiheissa (kokoukset, lomakkeet)

- toimeenpanee oppilashuoltoryhmässä sovitut menettelyt

Esiopetuksen opettaja/luokanopettaja/aineenopettaja/luokanvalvoja/ryhmäohjaaja

- vastuu opettamisesta
- seuraa oppilaan psykofyysistä hyvinvointia
- arvioi oppimista ja työskentelyä jatkuvasti (tuntiosallistuminen, kokeet)
- havainnoi luokan ryhmädynamiikkaa (mm. kiusaaminen, tarvittaessa KIVA -tiimi)
- seuraa oppilaiden poissaoloja
- pitää yhteyttä oppilaiden vanhempiin ja/tai sopii yhteydenpidosta muiden oppilashuollon henkilöiden kanssa
- havaitsee oppilashuollon tarpeen ja käynnistää tarvittavat toimenpiteet
- kirjaa aktiivisesti oppilaskohtaisia oppilashuollollisia asioita
- jos koulun sisäiset keinot eivät riitä, ohjaa lapsen asian oppilashuoltotyöryhmään tai suoraan jollekin ryhmän työntekijälle ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan
- tekee yhteistyötä oppilashuoltohenkilöstön kanssa
- valmistee tukitoimenpiteitä, esimerkiksi tehostetun ja erityisen tuen, tekee pedagogisen arvion yhdessä erityisopettajan ja rehtorin kanssa
- laatii oppimissuunnitelman ja HOJKS:n yhteistyössä erityisopettajan, vanhempien ja/tai muiden kanssa
- päättää luokan kertaamisesta yhdessä rehtorin ja erityisopettajan kanssa
- huolehtii tiedonsiirrosta koulutuksen nivelvaiheissa (kokoukset, lomakkeet)
- toimeenpanee oppilashuoltoryhmässä sovitut menettelyt

Opinto-ohjaaja (yläkoulu)

- tekee esityslistan oppilashuoltoryhmän kokouksessa keskusteluun otettavista tapauksista yhdessä erityisopettajan, luokanvalvojien, rehtorin, oppilashuoltotyöstä vastuussa olevan opettajan ja/tai muiden yhteistyökumppaneiden kanssa
- osallistuu koulun oppilashuoltoryhmään
- pitää yhteyttä oppilashuollon eri osapuolien kanssa
- tukee opettajaa oppilashuollollisissa kysymyksissä
- huolehtii oppilashuoltotyön seurannasta ja arvioinnista yhdessä oppilashuoltoryhmän kanssa
- toimeenpanee oppilashuoltoryhmässä opinto-ohjaajalle sovitut menettelyt
- havaitsee oppilashuollon tarpeen ja käynnistää tarvittavat toimenpiteet yhteistyössä luokanvalvojan, aineenopettajan, erityisopettajan, rehtorin tai muun yhteistyötahon kanssa
- opinto-ohjaaja työskentelee omassa roolissaan oppilaan kokonaistilanteen selvittämisessä
- huolehtii tiedonsiirrosta koulutuksen nivelvaiheissa (kokoukset, lomakkeet)
- opinto-ohjaajista edustus laaja-alaisessa lasten ja nuorten oppilashuoltoryhmässä

Opinto-ohjaaja (lukio)

- osallistuu koulun opiskelijahuoltoryhmään
- pitää yhteyttä oppilashuollon eri osapuolien kanssa
- tukee opettajaa oppilashuollollisissa kysymyksissä
- kokoaa oppilashuoltoa vaativat asiat ja sopii jatkotoimenpiteistä yhteistyötahojen kanssa
- huolehtii oppilashuoltotyön seurannasta ja arvioinnista yhdessä oppilashuoltoryhmän kanssa
- toimeenpanee oppilashuoltoryhmässä opinto-ohjaajalle sovitut menettelyt

Johtava erityisopettaja

- vastaa konsultoinnista sekä alueellisista järjestelyistä
- suunnittelee ja koordinoi erityisopetuksen tukipalveluja
- tukee kouluja koulukohtaisten tukitoimien suunnittelussa ja kohdentamisessa
- tukee kunnan erityisopettajien työtä
- suunnittelee ja valmistelee kunnan erityisopetuksen oppilaaksi oton yhteistyössä rehtoreiden kanssa
- toimii laaja-alaisessa lasten ja nuorten oppilashuoltoryhmässä

Erityispäivähoidon koordinaattori

- suunnittelee ja koordinoi erityispäivähoidon tukipalveluja
- tukee kunnan erityislastentarhanopettajien työtä
- suunnittelee ja valmistelee kunnan erityispäivähoidon lasten sijoittamisen yhteistyössä päiväkodinjohtajien kanssa
- toimii laaja-alaisessa lasten ja nuorten oppilashuoltoryhmässä

Koulunkäyntiavustaja, ryhmäavustaja, henkilökohtainen avustaja

- tiedottaa havainnoistaan opettajalle/luokanopettajalle/luokanvalvojalle/aineenopettajalle
- tekee yhteistyötä opettajien ja sovittaessa vanhempien kanssa
- osallistuu oppilashuollollisiin tapaamisiin tarvittaessa
- vastaa sovittujen käytäntöjen toteuttamisesta

Koulupsykologi/perheneuvolan psykologi

- psykologiset oppimisvaikeustutkimukset ja kuntoutuksen suunnittelu
- lapsen ja nuoren hoidon tarpeen arviointi
- yhteistyö ja konsultaatio: opettajat, koulukuraattorit, terveydenhoitajat ja sosiaalityöntekijät
- oppilashuoltoryhmätyöskentely

Koulukuraattori

- toimii koulun oppilashuollon sosiaalityön asiantuntijana
- tukee oppilasta psykososiaalisesti yksilötöinä tai mahdollisuuksien mukaan ryhmämuotoisesti
- antaa keskusteluapu, ohjausta ja neuvontaa, tarvittaessa selvittää oppilaan sosiaalisen tilanteen
- ohjaa tarvittaessa muiden palvelujen piiriin
- tekee yhteistyötä asiakkaana olevan oppilaan verkoston kanssa (huoltajat, koulun muut toimijat, viranomaiset ja muut yhteistyötahot)
- antaa konsultaatiomahdollisuuden opettajille
- osallistuu kouluyhteisön kehittämiseen sekä oppilashuollon käytäntöjen kehittämiseen
- toimeenpanee oppilashuoltoryhmässä koulukuraattorille sovitut menettelyt
- kuraattoreista edustus laaja-alaisessa lasten ja nuorten oppilashuoltoryhmässä

Kouluterveydenhoitaja

- toimii koulu yhteisön terveyden edistämisen asiantuntijana ja vastaa hoitotyön asiantuntijana koulu- tai opiskeluterveydenhuollosta
- huolehtii terveystarkastusten, terveystapaamisten, riskiryhmien terveystarkastusten ja rokotusten toteuttamisesta
- antaa oppilaalle/ opiskelijalle ja perheelle yksilöllisen tarpeen ja kehitysvaiheen mukaista terveysneuvontaa ja -ohjantaa
- seuraa oppilaan/opiskelijan kasvua ja kehitystä, puuttuu mahdollisiin ongelmiin ja selvittelee niitä yhdessä oppilaan/ opiskelijan, koululääkärin, huoltajan, kuraattorin ja opettajien kanssa
- selvittää erityisen tuen tarvetta, jos oppilaalla/ opiskelijalla, perheessä tai ympäristössä on tekijöitä, jotka voivat vaarantaa tervettä kasvua ja kehitystä
- tukee oppilasta/ opiskelijaa ja hänen perhettään ongelmatilanteissa, sekä ohjaa tarvittaessa koululääkärin tai muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin, hoitoon ja tukeen
- tekee yhteistyötä koulun henkilökunnan, oppilas/opiskelijahuollon väen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa oppilaan/ opiskelijan terveyden edistämiseksi ja tukemiseksi
- antaa ensiapua koulutapaturmissa ja ensihoitoa sairastuneille
- edistää terveellistä ja turvallista koulu yhteisöä ja -ympäristöä yhteistyössä koulun henkilökunnan kanssa
- vastaa koulu- tai opiskeluterveydenhuollon toiminnan tiedottamisesta oppilaille/ opiskelijoille, huoltajille ja koulun henkilökunnalle

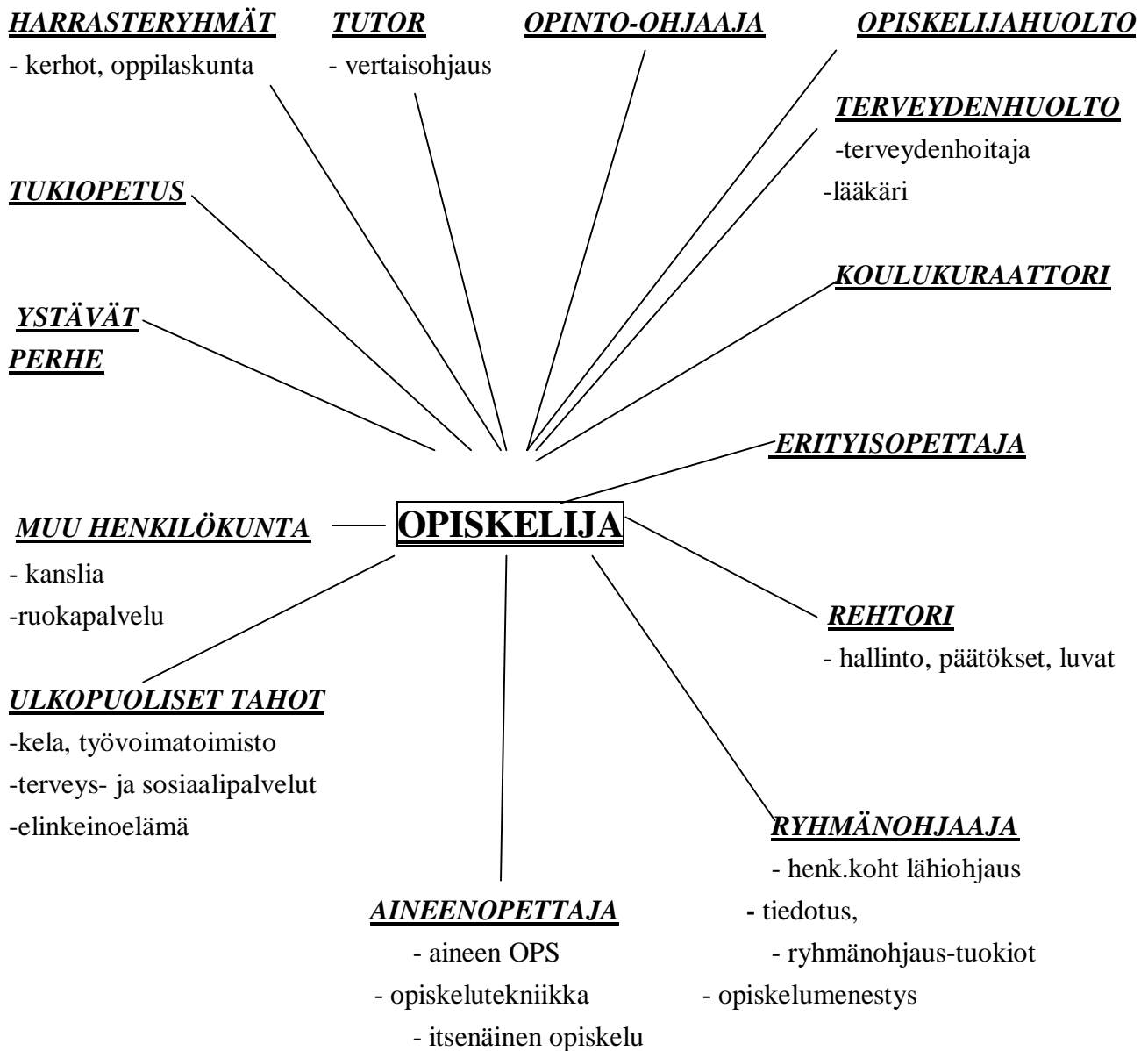
Koululääkäri

- vastaa lääketieteellisenä asiantuntijana koulu- tai opiskeluterveydenhuollosta
- osallistuu oppilaan laajaan terveystarkastukseen peruskoulun 1., 5. ja 8. luokalla sekä opiskeluterveydenhuollossa 1. tai 2. vuotena
- seuraa oppilaan/opiskelijan kasvua, kehitystä ja terveyttä
- antaa oppilaalle/ opiskelijalle ja perheelle yksilöllisen tarpeen ja kehitysvaiheen mukaista terveysneuvontaa ja -ohjantaa
- seuraa pitkäaikaissairaita, vammaisia sekä terveydellisiä riskejä omaavia oppilaita/opiskelijoita tarvittaessa lisätarkastuksin
- selvittää yhteistyössä kouluterveydenhoitajan kanssa oppilaan/opiskelijan ja perheen erityisen tuen tarvetta sekä ohjaa oppilaan/ opiskelijan tarvittaessa muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin, hoitoon ja tukeen
- kirjoittaa tarvittaessa lääkärintodistuksia ja -lausuntoja
- pitää sairausvastaanottoa opiskeluterveydenhuollossa

Terveystoimesta on edustus laaja-alaisessa oppilashuoltoryhmässä.

Liite 4

OPISKELIJAN TUKIVERKOSTO LUKIOSSA

Liite 5

Kangasalan lukion opiskelijahuoltosuunnitelma

1. Päivittäinen opiskelijahuoltotyö

- Mitä opiskelijahuoltotyö on?
- Ryhmänohjaajien ja opettajien rooli opiskelijahuoltotyön toteuttajina
- Opinnohjaajan rooli
- Opiskeluterveydenhuollon rooli (terveydenhoitaja, lääkäri, hammashoito, fysioterapeutti)
- Koulukuraattorin rooli
- Erityisopettajan rooli
- Koulupsykologin tarve lukion opiskelijahuoltotyössä

2. Opiskelijahuoltoryhmän toiminta

- Kokoonpano ja kokoontumisajat
- Toimintaperiaatteet ja tavoitteet

3. Opiskelijahuollollinen tuki opintojen nivelvaiheissa

- Lukioon siirtyminen peruskoulutuksen jälkeen
- Keskeyttäminen tai siirtyminen muihin opintoihin

4. Kodin ja koulun yhteistyö opiskelijahuollossa

- Huoltajan rooli alle 18 v. kohdalla/täysi-ikäisyys
- Yhteistyön eri väylät: Wilma-järjestelmä, vanhempainillat, vanhempainyhdistyksen toiminta

5. Poissaolot

- Reaaliaikainen poissaolojen seuranta Wilman avulla.
- Ryhmänohjaajan rooli (poissaolojen syyn selvittäminen tietyn poissaolomäärän jälkeen)
- Ohr:n rooli (opiskelijalla runsaasti poissaoloja → ohr:n käsittely, jatkotoimista sopiminen ja seuranta)

6. Opiskelijahuollon toimintamalli koskien opiskelijoiden päihteidenkäyttöä

- Tupakointi ja nuuskan käyttö
 - Tupakkalain raamit
 - Tupakointiin ja nuuskan käyttöön liittyvät lukion ohjeistukset
- Alkoholi ja huumeet
 - Koulun järjestyssäännöt raamina
 - Opiskelijan päihteidenkäyttöä koskeva ohjeistus mm. koulun järjestämällä matkoilla ja retkillä
 - Lastensuojelu-ilmoitus

7. Opiskelijahuollollinen toiminta kriisitilanteissa, Kriisisuunnitelma

- Kriisiryhmän kokoonpano
- Tärkeitä puhelinnumeroita
- Toimintamalleja äkillisissä kriisitilanteissa